

VÉRVIRÁGOK

HARGITAI ILDIKÓ REGÉNYE

(részletek)

(A földalatti tó)

Csendesen izzik a földalatti tó. Hetente egy tized milliméter, néha kettő, vagy egy sem. Tíz év alatt öt centiméter, kicsit több, esetleg kevesebb. Az aszfalt a hatodik évben repedt meg, és csak a tizenharmadikban kezdett lejteni. Meleg nyarak olvasztották, hideg telek tördelték, csak a gyerekek vették észre, rájuk meg senki nem figyelt. Senki nem gondolkodott rajta, mitől lehet. Aki gondolkodott, az meg nem tudott beszélni róla. Mit is mondhatott volna? Negyven év múltán a járda erősen lejtett a frissen javított út felé, az épület, a héteemeletes panel sarka a levegőben, nagyjából kilenc centire a járdától. Az aszfaltjárda alatt nem volt föld, vagy kőzúzalék. Nem volt alatta semmi, rég átcsoportosult, összetömörödött, aláhullott, alá a semmibe, de nem érte terhelés, ezért ott nem repedt. A régi lakók mind elköltöztek, meghaltak, az eredeti állapotra senki sem emlékezett, ahogy az oroszokat is elfeledték, akik egykor irányították itt az építkezést, felmérték a terepet, elkészítették a terveket, akik haza vágytak, boldogok voltak itt, szerelmesek lettek, akik már nem emlékeznek azokra a régi napokra, amikor félték, vagy sírtak itt, akik egykor műszerekkel bemérték terveik alatt a tavat. Víz a föld alatt. Sose nézték meg, valóban ott van-e? Tó a föld alatt. Teljesen normális, mindennapi dolog. Agyag és kőzetrétegek között megáll a víz, nincs elfolyása, hát nem folyik el, ott van, kavicsmedrében izzik csendesen, mosolyog. Egy tó, a föld alatt, a város alatt, a múltat elfeledő életek alatt, konyhaszekrények, teli kamrák, üres szívek, kietlen családok alatt, rendetlen gyerekszobák, zsibbadt nappalik alatt, sárga izzásban.

Szofi állt meg a kirándulás hajnalán ezen a járdán, hogy bevárja Pityut és anyut. Vízkék trikó, piros sort, tornacipő, a haja két copfban, elől a nyakán, halvány bőr, világoskék szemek. Mindezt apjától örökölte. Apjától, aki sose volt apja, akit még fényképről sem ismert, aki nem hiányzott neki. Most, hogy Pityu ennyire közel került hozzá, és anyához, most gondolkodik rajta, vajon miért nem hiányzott neki soha egy apa? Anyunak nem hiányzott, vagy ő nem hibáztatta, amiért akkor elment?

Vagy csak, mert akármikor lehetett róla beszélni? Most, hogy Pityu becsöppent kettősükbe, megpördítette, kiteljesítette mindkettejük életét, ablakokat nyitott egy eddig ismeretlen világra, ami nem hiányzott, de most nem tudták, hogyan élhetek eddig nélküle? Még nem száradt meg a föld a hajnali eső után, Szofi mélyen beszívta az ózonillatot, kitartha szemét, a napba nézett, hogy káprázott a kora reggel, a hársfa fölötté, a parkoló autókról felszálló párában kirajzolódó két bicajos. Anyunak új Csepel bringája van, Pityu egy ősóreg orosz versenygépen jár, drótkecskének becézi, tökéletes rendben tartja. Szofi sose bicajozott. Futott és úszott, nem jutott eszébe a kerékpár, a kölyökkori fűzöld bringája tízéves kora óta a pincében áll. Pityu akart kerékpáros kirándulást, a Bolondvárba mennek, egyikük se tudja, mi az, Pityu titokzatoskodik, ők meg nevetnek, élvezik. Szofi bicaja Pityu pincéjéből került. Kicsit kopott aranyszínű, orosz versenygép ez is, kisebb, mint Pityué, és gyorsabb a másik kettőnél. Ildikóé volt, aki elhagyta a bringát, és Pityut. Szofi egyből beleszeretett, nevet is adott neki, Aranyvillám. Most a tízemeletesnek támasztott háttal, naptól vakon, izzadt boldogan dobogja sarkával szíve ritmusát az aszfaltba, a ritmushoz dallamot keres, néma szavakat, energiával telítődik körülötte a reggel, évtizedek óta aszfaltba ragadt kavicsok hullnak a földalatti tóba, senki se hallja csobbanásukat. Szofi szeme ismét a régi, Anyuék elhúznak mellette, ő is bicajra kap, épp mielőtt cipője alól a tóba pottyanna az első, tenyéryni járdadarab. Ki a városból! Sose jutott eszükbe elmenni innen! Igaz, ritkán volt közös hétvégéjük, anyut köti a műszakváltás, ami valahogy nagyon ritkán esik egybe az igazi hétvégéekkel. Ha meg igen, akkor úszóverseny, vagy iskolai program van, vagy anyu egyszerűen pihenni akar. Lesétálnak a Duna-partra, vagy föl, a Római kőtárhoz, üldögélnek a cukrászda teraszán, moziba mennek, és mostanában Szofi barátnőzik is, ami igazából fiúzást jelent, csak nem akarja megmondani anyunak. Nem mintha félné, hogy megtiltja, csak olyan bizonytalan az egész. Az érdekes fiúk, mint bolygók keringnek körülötte, nem is a személyük izgalmas, inkább a testük, a szemük, egy csomó kimondhatatlan dolog, vibrálás, valami tapasztalás, olyan, mint fáról tépni gyümölcsöt, mint egy hónapja, amikor egy elhagyott cseresznyésre találtak! Pityu simán bement a ledőlten kerítésen, Szofi meg utána, csak anyu maradt kint. Szofi akkor szakított először életében fáról cseresznyét, fáról bármit. Meg se állt a keze, olyan mohó lett az érzéstől, ahogy visszacsapódott az ág, miután ő leszakította az érett szemeket. Csak tépte, szájába tömte, telirakta vele a hátizsákot, vászonsapkáját, felmászott a fára, teleszedte a trikjója elejét, lógázta a lábát, köpködte szertesztét a magokat. Olyan öröm töltötte el, hogy még órákig tartott a mosolya. Egy vén fa tetején ülni, poros falevelek sűrűjében, cseresznyét szakítani, fogával húzni le a magról a gyümölcshúst, széjjelnézni, hogy merre pöckölje a magot, beledsózálni az eleje táruelő végtelen égbe, hagyni, hogy bőrét felsértse a fa kérge, fájdalmat, cseppnyi vérét kínálni a fának cserébe gyümölcseért. Tiszta levegővel szívni teli a tüdejét! Mintha nem is élt volna eddig! Kimerült volt, mire visszatértek az útra, alig várta, hogy hazaérjenek. Ezért nem beszél anyunak a fiúkról.

Az akkori cseresznyék miatt. Vitte az élmény emléke most is, száguldott, gurult le a dombról, amikor utolérte a kiabálásuk. Messziről integettek utána, már fent járt a következő dombon, nem is figyelt, körül se nézett merre haladnak, micsoda szépségben hullámlazik körülötte a Mezőföld! Megállt, lihegett, hátán folyt az izzadság, mennyire más ez, mint a klórszagú úszás! Mennyire élő, igazi! Benne a jóízű levegőben, éggel körül, érezni bőre napsütésszagát! És tényleg hullámlazik a táj, szédül, mintha hajó, és tenger lenne itt, a hosszú fűszálak lengetik cirógató bugáikat, a napsütésben csillognak a dombok, remeg a levegő, zizeg az egész világ. Visszagurul anyuékhoz, most Pityu indul előre, keskeny, kanyargós, fűvel benőtt ösvényen vezeti őket. Térdig érő aranyfű közű ülnek reggelizni, ezüstselymű árvalányhajra döntik hátukat, selyemsimogatás, szöcskék a combján, sikítani kell a boldogságtól! Nem is tudta, még sose jutott eddig eszébe, hogy a szépség milyen iszonyú fontos neki! Legmagasabb pontján ülnek a tájnak, Pityu mesél a bronzkori várról, ahogy beszél, kiemelkednek a fűbe süppedt várfalak, láthatóvá válnak földből vert sáncaik, besenyő örök vigyáznak a csendre, Árpád katonái kardtól sebzetten halnak, bele a Sárvíz mocsarába, római harcosok kötözik saruszíjukat, kökényszirmok záporoznak izzadt fűrtjeikre, márvány arcukra szöcskék ugranak. Ahogy fölérnek a völgy nyugati peremére, Pityu már le is hajol, hogy fölsszedjen valamit, Szofinak nyújtja, találja ki, mi lehet? Szofi persze járt már a múzeumban az osztályával, meg anyuval is, ott teli a tározó pattintott nyílhegyekkel, mégis, most olyan varázslatos a tenyerén tartani, ujjáival simítani a szinte selymes tapintású, éles szélű fekete követ, amit ezer évekkkel ezelőtt készített valaki! Aztán már nem is néz máshova, csak a lába elé, hátha ő is találna valamit! Zsóka leül a peremen, elnézi a Sárvíz kanyargó, fűvel benőtt medrét, meg a lányát, ahogy hajlong, keresgél a szántáson a férfival, akit szeret. Békesség. Ez jött el Pityuval. Szofi meg Zsóka jól megvoltak magukban. Nem volt az életük sem izgalmas, sem változatos, de jó volt. Szofi úszik, versenyez, egyre jobban, és jobban hajlja magát, sokat olvas, és franciául tanul. Arra gyűjtenek ők ketten, hogy ha majd Szofi leérettségizik, együtt elutazznak Franciaországba, és megnézik, milyen ott az élet? Zsóka mániája a jazz. Még Szofi apjával kezdtek koncertekre járni, meg a paksi fesztiválra, amire Zsóka a mai napig úgy tekint, mint ami jár neki, és még soha nem hagyta ki. Pityut ott szedte fel. Soha nem gondolta, hogy akár a szex, akár más hiányozna neki, de amikor őt meglátta, aztán táncoltak, úgy érezte, szomjan hal, ha nem szeretkezhet vele! Most aztán itt van ez a nagyon más férfi az ő nagyon más mániáival, aki nem akar elvenni semmit, csak megmutatni, együtt lenni, szeretni akar! A lánya meg imádja. Csendesesen, de kitartóan. Kell ennél több? És csak ül a napsütésben, amíg azok ketten kiabálni nem kezdenek!

Zsóka! Zsóka!

Anyu! Anyuci! Ide nézz, mit találtam!

Izzadtak, porosak, fekete a kezük a földtől, arcukat megpirította a nap, Pityu sapkája teli kő meg cserépdarabokkal, Szofi két tenyerén

nem más, mint egy finom, fehér, csuklóban törött női kéz. Pityu azt állítja, márvány, és igazság szerint be kéne vinni a múzeumba, de Szofi ragaszkodik hozzá. Ez az övé! Ő találta, hazaviszi, és kész! Találjon magának másikat, aki akar! Pityu int Zsókának, hogy nyugi, majd megéri, ráér az egész, és tényleg, a kéz olyan szép, olyan finom, hogy lehetetlenség bárkinek odaadni! Haza kell vinni, nincs mese!

(Pisti)

Pisti vagyok. Pisti. Pisti vagyok. István. Pityu. Pityke. Pityke vagyok. Pityke. Nem! Nem! Pisti! Az jó! Pisti vagyok. Jó! Jó! Lélegzek! Pisti vagyok. Pityu. Pityuka.

Mindig ezzel tartotta az ütemet. Sose gondolkodott rajta, miért a nevét motyogja ritmusra, de mindig ezzel mászott. Nem gondolkodott azon sem, mit beszél a szája, azon sem, hova lép, de mint a macska, megtalálta a biztonságos utat fölfelé, vagy lefelé. Egyszer, még a nyolcvanas években rendőrök másztak utána, sziréna szólt a hajnali városon, magasra nyúltak a tűzoltólétrák, fotózták lentről, azt hitték kém, vagy valami más hülyeség! Vajon mit gondoltak? Mit keres a vasváros tetején? Kinek küld jelentést? Miről? Mikor itt a világon semmi nem történik soha. A városháza tizenkét emelet magas, három kijárata van, és egy a titkos alagútrendszerhez kapcsolódó járat a központi csatornanyílásból, amiről csak a pártvezetők és a csatornások tudtak, vagyis nagyjából mindenki, akit érdekelt. Ezek az új rendőrök nem tudtak róla. Legalábbis Pistit nem követte senki a csatornába, aztán az elágazásokon keresztül a háza pincéjéig. Sose kapták még el. Igaz, nem is az alagutak izgatták, azt már tízéves korában apróra felfedezte Zuluval, aki akkor még csak Misike volt, hanem az épületek, a háztetők, a magasság, ahol egyrészt más volt a levegő, másrészt meg adásokat vehetett a rádióján, antennát helyezhetett el, amíg észre nem veszi valaki. A nagy, és örökös készültség ellenére az antennáit soha senki nem távolította el. Olyan hivatalosnak tűnik egy antenna. Röhej! Na nem politikai, vagy titkos kémrendszerek adásait vette, nem is bejegyzett rádiókra pályázott, azt az erkélyéről is befoghatta volna! Nem! Ő egyszerű rádióamatőr, aki csak a hasonszőrűeket keresi az éterben! Mindig kilógott a többiek közül. Sose élvezte, ha a nagyobbak leverték a sapkát a fejéről, sose vágyott a kegyeikre, nem akarta, hogy befogadják, hogy közéjük tartozzon. Két jó barátja is volt, Hami most Svédországban dekkol, Zulu meg valami szigeten, ha megvan még egyáltalán. Róla sose tudnak biztosat, egyszer csak bejelentkezik, aztán eltűnik a világból nyom nélkül, csajozik, tengerpartokon alszik, sziklát mászik, egyszer házat is örökölt. Akkor meghívta őket magához, neki is indultak, de mire az Óceán partjára értek stoppal, ahonnan át kellett kelni a szigetére, lefújta az akciót. Persze

megérte elmenni odáig! Sose látta volna az óceánt, ha akkor el nem indul! Az az igazság, hogy gyáva az ilyesmihez. De akkor, először életében átlépte a magyar határt, az előírt ötven dolcsival a zsebében, amit mellékesen kölcsön kért, vissza kellett adnia, tehát nem költhetett belőle semmit. Nem is költött! Mintha repülőszőnyegen utazott volna, szinte egymásnak adták az autósok, meghívták enni, kávézni, volt, akinél meg is aludhatott! Ez azóta is így van egyébként! Bárki bármit mond, az emberek jók, és társaságra vágnak az utakon! Minimum kétszer évente nagy útra megy a világba, nem költ szinte semmit, ismerkedik, meghívják enni, aludni, világot lát, kis falvakat, nagyvárosokat, rádióamatőr találkozókra jár, összefut a barátaival. Néha melózik kint néhány hónapot, de mindig visszajön. Azért nagyot változott mégis minden. Csak az emberek ugyanolyanok. Szóval, megfürödtek az óceánban, ültek a sziklákon, a partján, harapták a hajnali ködöt, itták a szépséget, minden nyelvtudás nélkül ismerkedtek. Ugyan mire mentek volna az oroszsal, amit itthon kötelező volt tanulni, ott kint Európában? Hami aztán nem is jött haza többet. Addig stoppolt a kontinensen, amíg Svédorszáig ért, ott megállt, letelepedett, két év alatt vett egy parányi kecót egy ház padlásterében, és nyitott egy kis rádióamatőr boltot. Még az életmentő szakkörben tanultak együtt a rádiózást, de persze semmijük nem volt, nem is lehetett hozzá. Akkor fedezték fel a rengeteg hasznosítható anyagot, ami a város alatti, de főleg a vasgyár alatti folyosórendszerben van felhalmozva őrizetlenül. A háború miatt! Röhej! A szocializmusban örökké támadástól tartottak, és örökké háborúra készültek. Az iskolában rendszeres tűzvédelmi gyakorlat, árvízi készség, bombariadó volt. Menekülési terveket dolgoztak ki, riadóláncot alakítottak, és ki is próbálták minden hónapban, hogy ne lehessen elfelejteni!

Hú! Azt a kurva! De gyönyörű! Ez az, amit mindenkinek látni kéne, aki ebben a városban él! Ez az, amit soha, senki se lát! Csak ő, Pityu a király! Király! Még pár nap, mire vége az iskolának, akkor felkelti egyszer Szofikát, feljön vele ide, megmutatja neki! Ettől gazdag lesz az ember! Belátni innen az egész Alföldet, a másik irányban meg ott csillog a Velencei tó. Lábai alatt kanyarog a Duna, ömlik a sok víz, millió köbméter víz, óránként, hogy itassa a szomszagos Kárpát-medencét, táplálja az almafák gyökerét, dinnyét, paradicsomot! Miközben rögzíti az új antennát, fel-felpillant, ahogy óvatosan alábukik a föld, hagyja, hogy elborítsa a napfény, arany derengésbe váltsa rózsapírja, egyszerre csillanjon meg az összes harmatcsepp a fűszálak hegyén. Felegyenesedik, kész van, mélyre szívja tüdejébe a levegőt, lehunyja a szemét, hogy jól hallja, hogy meghallja, amint megpendül a hajnal. Hát ennyi. Elindult az első busz a volántelepről, kint állnak az utcákon a hajléktalanok, a tolvajok órája véget ért, pihenni tértek. A hajnali műszak már pedálozik, vagy a buszmegállóban szívja az első szál cigit. Mehet ő is aludni, amíg az áldott Zsóka éhes testtel, forró szívvel, szatyrában a reggelivel bekopog.